

VIKOMAR AS
Indre Harøyvegen 32
6430 BUD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Olena Klymenko, 71 25 85 73

Vedtak om endret tillatelse i tråd med BAT-konklusjon i FDM BREF - Hustadvika - Vikomar AS

Statsforvalteren i Møre og Romsdal reviderer Vikomar AS sin tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven. Tillatelsen er gitt med vilkår som dere må oppfylle, se vedlegg.

Statsforvalteren vedtar midlertidig unntak fra bindende utslippsgrenser (BAT-AEL) for utslipp til vann for Vikomar AS. Unntaket gjelder for en tidsbegrenset periode fram til 01.05.2030.

Tillatelsen er endret i medhold av forurensningsloven § 18 fjerde ledd og tredje ledd. Midlertidig unntak fra BAT-AEL er gitt etter forurensningsloven §18 første ledd nr. 2, jf. forurensningsforskriften §36-15 fjerde ledd.

Tillatelsen er basert på en årlig produksjonsramme på inntil 14 000 tonn filet av makrell og sild i unntaksperioden.

Vikomar AS skal betale et gebyr på kr 236 500 for arbeidet med tillatelsen. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4.

Vi viser til varsel om endring av tillatelse sendt 21.10.2025.

Om vilkårene

Aktivitetene og utslippene som vi mener vil ha størst miljømessig betydning, har vi regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsen, se vedlegget. Andre kjente utslipp som ikke nevnes i tillatelsen, kan også være omfattet av den. Utslipp av prioriterte stoffer som er oppført i vedlegg 1 til tillatelsen, er forbudt med mindre de er spesifikt regulert i vilkårene.

All forurensning fra bedriften er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de satte utslippsgrensene, har dere plikt til å redusere utslippene så langt dette er mulig. Utslipp av komponenter som det ikke er satt spesifikke grenser for i vilkårene, skal dere også redusere så mye som mulig.

En eventuell endring

Dere kan søke om endring av tillatelsen, jf. forurensningsloven § 18. Da skal vi behandle og utrede saken på nytt. Derfor må dere sende en eventuell endringssøknad i god tid før dere ønsker at endringen skal gjennomføres. Etter ti år kan Statsforvalteren ta initiativ til endring.

Deres plikter

Dere har erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap som forurensningen fører til, selv om dere har tillatelse til forurensning, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til kravene som tillatelsen setter, har dere plikt til å overholde forurensningsloven, produktkontrollloven og forskriftene som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av disse forskriftene er nevnt i tillatelsen. Regelverket finnes på lovdata.no. Brudd på disse lovene og forskriftene er straffbart. Det samme gjelder brudd på utslippstillatelsen, jf. forurensningsloven §§ 78 og 79.

Saksfremstilling og begrunnelse

Om saken

Vikomar AS har en produksjonskapasitet på mer enn 75 tonn/døgn og er omfattet av EUs utslippsdirektiv for industri (IED) og medfølgende BAT-konklusjonene for næringsmiddelindustri (BREF FDM). BAT-konklusjonene fastsetter de beste tilgjengelige teknikkene (BAT) for å begrense forurensning fra bransjen, og noen av dem inneholder bindende utslippsgrenser, BAT-AEL. Statsforvalteren har tatt initiativ til å revidere Vikomar AS sin tillatelse for å sikre at bedriftens utslipp er i tråd med hva som er mulig å oppnå ved bruk av BAT. Krav om utslippsnivåer som kan oppnås ved bruk av BAT, følger av EUs industriutslippsdirektiv (IED), som er tatt inn i norsk rett i forurensningsforskriften kapittel 36.

Søknad om unntak fra BAT-AEL

Vikomar AS har søkt 27.11.2023 om midlertidig unntak fra BAT-AEL for utslipp til vann av kjemisk oksygenforbruk (KOF), suspendert stoff (SS), total nitrogen (Tot-N) og total fosfor (Tot-P). Bedriften begrunner søknaden med bakgrunn i kriteriene i forurensningsforskriften § 36-15 fjerde ledd, som i særlige tilfeller gir unntak fra BAT-AEL utslippsnivåer når disse vil medføre uforholdsmessig store omkostninger som følge av geografiske/lokale miljøforhold eller tekniske forhold ved anlegget. Åkerblå AS har bistått bedriften med utarbeidelse resipientundersøkelse. Bedriften har lagt ut ny utslippsledning høsten 2025. Resipientundersøkelsen gjort av Åkerblå baserer seg på det originale utslippspunktet.

BAT 12 fastsetter grenseverdier for utslipp av KOF, SS, Tot-N og Tot-P som forurensningsmyndigheten er forpliktet til å legge til grunn ved fastsettelse av utslippsgrenser. Vikomar AS opplyser i søknaden at det er usikkerhet knyttet til effekten av dagens tilgjengelige teknologi for pelagisk industri, samt behov for mer kunnskap om løsnings faktiske renseeffekt. Dette gjør at dagens løsning ikke er tilstrekkelig for å overholde BAT-AEL. Bedriften har estimert investeringskostnader for rensenanlegget på over 40 millioner kroner. Virksomheten ønsker derfor at utslippsgrensene i gjeldende tillatelse videreføres frem til et nytt rensesystem er på plass.

Det er i dag gitt disse utslippsgrensene for Vikomar AS etter tillatelse gitt 27.04.2016:

- Fett: 300 mg/l
- Biologisk oksygenforbruk BOF₅: 3000 mg/l

Ettersom det er fastsatt BAT-AEL for KOF som blir gjeldende om fire år, så erstatter vi BOF₅ med KOF som utslippsparemet fra dags dato. I tillegg har bedriften søkt om følgende alternative grenseverdier som vil gjelde under 4-års unntaksperioden:

- KOF: 2840 mg/l

- SS: 487 mg/l
- Tot-N: 126 mg/l
- Tot-P: 15 mg/l

Søknad om endring av produksjonsramme

Det er i tillegg søkt om økt produksjonsramme på inntil 20 000 tonn pr. år filet av makrell og sild. Vikomar AS har i dag tillatelse til å produsere 12 000 tonn filet av makrell og sild per år. I tillegg rundfryses pelagisk fisk ved anlegget. Produksjon i bedriften er råstoffavhengig, kvoteavhengig og sesongbasert. Dette innebærer variasjoner i aktivitetsnivå gjennom året, og antall produksjonsdager per år varierer fra 110 – 200 driftsdager.

Bedriften sendte søknad om endring av produksjonsramme 08.07.2020 men saksbehandlingen ble utsatt på grunn av arbeidet med oppdatering av tillatelsen i tråd med BAT FDM.

Filetproduksjon per år 2019-2025, tonn

2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
13 844	11 900	12 300	12 840	12 772	10 500	12 264

Høringsuttalelser

Søknaden om endring av produksjonsramme ble sendt på høring til aktuelle parter 22.01.2026 og annonsert i avisen Romsdals Budstikke. Statsforvalteren har mottatt 2 høringsuttalelser.

Molde og Romsdal Havn IKS som har ingen merknader til saken, men gjør oppmerksom på at alle tiltak som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i sjøområdet er søknadspiktig i henhold til «Lov om havner og farvann».

Hustadvika kommune vurderer at utvidelsen er i tråd med planlagt bruk, og har ingen merknader til søknaden.

Statsforvalterens vurderinger

Vurdering etter naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven §7 og prinsippene i naturmangfoldloven §8 til §12 skal vurderes i alle saker der avgjørelsen kan påvirke naturmangfoldet i det omsøkte området.

§ 8 – kunnskapsgrunnlaget. Det er utarbeidet en resipientundersøkelse i 2023 for å kartlegge virkninger av utslippet.

Punktutslippsundersøkelsen ved Harøysundet dokumenterer generelt god miljøtilstand i resipienten, med lave kjemiske konsentrasjoner og varierte, robuste bunndyrsamfunn i hovedstrømsretningen (VIK-2 og VIK-3). Disse stasjonene viser høy biodiversitet og lav artsdominans, noe som indikerer begrenset belastning fra utslippet i dag. VIK-1 skiller seg ut med dårligere økologisk tilstand, tydelig dominans av forurensningsindikerende arter (*Tubificoides benedii*) og lukt i sediment, hvilket sannsynligvis skyldes lokale forhold (bunntopografi og returstrøm) som kan gi opphopning av organisk materiale nær utslippspunktet.

§ 9 – føre-var-prinsippet. Med bakgrunn i resipientundersøkelsen og målinger av utslippet mener vi at risikoen for irreversibel skade på bl.a. naturmangfold skal være liten.

§ 11 – kostnadene ved miljøforringelse. Det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Bedriften må derfor følge opp utslippet

med målinger av sentrale parametere. Hvis det viser seg at belastningen fra driften blir for stor, må bedriften ta kostnadene med forbedringstiltak.

§ 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder Det skal tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en tidligere, nåværende og framtidig bruk av naturmangfoldet og økonomiske forhold gis de beste samfunnsmessige resultatene. Bedriften plikter å benytte seg av beste tilgjengelige teknikker (BAT – Best Available Techniques) som gjelder denne type virksomhet.

Vurdering etter vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og inndeler vannforekomster i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriftens §§ 4 - 6 i går ut på at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Dersom utslippet fører til at vannforekomsten endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømålene skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriftens § 12. Statsforvalteren vurderer derfor om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Dagens miljøtilstand i Harøyfjorden, Buadjupet, Julsundet er vurdert å være i god økologisk tilstand i vann-nett. Åkerblå gjennomførte resipientundersøkelse i vannforekomsten. Undersøkelsen viser varierte faunaforhold i influensområdet, der stasjonene ble klassifisert med god, svært god og dårlig økologisk tilstand. Samlet sett vurderes belastningen på vannforekomsten som begrenset.

Vi vurderer at endring av tillatelse med vilkår gir liten risiko for at tiltaket skal forringe miljøtilstanden i vannforekomsten. Vi legger også til at revisjon av tillatelsen for å oppfylle BAT innebærer en skjerping av utslippene fra bedriften etter fire år. Et midlertidig unntak fra BAT-AEL vurderes å ikke medføre ytterligere forringelse av vannforekomsten sammenlignet med tidligere aktivitet. Bedriften får en mindre økning av produksjonen i unntaksperioden. Tillatelsen anses derfor å være i tråd med miljømålet i vannforskriften om å opprettholde en god økologisk tilstand.

Bedriften har lagt ut ny utslippsledning høsten 2025 på grunn av økning av produksjon. Det satt vilkår om overvåking i tråd med vannforskriften. Statsforvalteren stiller krav om at bedriften skal gjennomføre en ny resipientundersøkelse med det nye utslippspunktet innen 6 måneder etter at tillatelsen gitt.

Konklusjon og vedtak

Statsforvalteren i Møre og Romsdal reviderer Vikomar AS sin tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven slik at den er i tråd med EUs industriutslippsdirektiv. Vi vedtar disse endringene i tillatelse 2015.0482.T med hjemmel i forurensningsloven § 18 fjerde ledd og tredje ledd. Det gis et midlertidig unntak for bindende utslippsgrenser (BAT-AEL) for utslipp til vann frem til 01.05.2030 med begrunnelse i tekniske forhold ved anlegget, jf. forurensningsforskriften § 36-15 fjerde ledd bokstav b.

Statsforvalteren endrer tillatelsen som omfatter en økning i produksjonsmengde med hjemmel i forurensningsloven §18 første ledd nummer 5 og gir tillatelse til produksjon av 14 000 tonn av filet av makrell og sild per år fram til ny renseløsning er etablert og bedriften oppfyller BAT-AEL kravene. Etter at unntaksperioden er over eller når bedriften oppfyller BAT-AEL kravene, økes den årlige produksjonsrammen til 20 000 tonn av filet av makrell og sild.

Unntak fra BAT-AEL

Etter § 36-15 fjerde ledd kan det i særlige tilfeller gis unntak fra § 36-15 første ledd. Videre følger Statsforvalterens vurdering av unntakssøknaden basert på bedriftens geografiske plassering, tekniske forhold ved anlegget, lokale miljøforhold og resipientvurdering.

Vi vurderer at søknad om unntak gir en god redegjørelse av nødvendig renseteknologi, kostnader for å installere renseteknologien, vurdering av miljøfordel samt resipientforhold. Resipientundersøkelser ved anlegget indikerer etter statsforvalterens vurdering at virksomhetenes utslipp til nå ikke har påvirket resipientene i nevneverdig grad, eller medført forringelse av miljøtilstand.

Bedriften har beskrevet at de ønsker at varighet på unntak fra BAT-AEL skal settes til fem år. Statsforvalteren vurderer at virksomheten har behov for tid til å installere og optimalisere ny renseløsning for å overholde BAT-AEL. Statsforvalteren i samråd med Miljødirektoratet mener at fem år er lang tid, og vi viser i den forbindelse til nylig revidert IED som sier at unntak skal revurderes av forurensningsmyndigheten hvert fjerde år. I samsvar med revidert IED, gir Statsforvalteren gir unntak fra BAT-AEL for utslipp til vann med en varighet på fire år slik at virksomheten kan etablere den beste renseløsningen ved anlegget. Tidsbegrenset unntaket gis med begrunnelse i tekniske forhold ved anlegget.

De midlertidige grenseverdiene som gjelder unntaksperioden, er fastsatt med utgangspunkt i de omsøkte alternative grensene angitt av virksomheten.

Endring i produksjonsramme

Som et grunnleggende utgangspunkt forventer forurensningsmyndighetene at nye anlegg og store utvidelser av eksisterende virksomhet planlegges og innrettes slik at gjeldende regelverk kan overholdes, uten forutsetning om at unntak vil bli innvilget. Bedriften søkte om endring i produksjonsrammen i 2020, men saksbehandlingen ble utsatt på grunn av det pågående arbeidet med BAT FDM. Vi har vurdert at vi kan gi en redusert produksjonsøkning på 14000 tonn/år fram til ny renseløsning er etablert. Dette er en mindre økning som i liten grad vil påvirke resipienten og som trolig hadde blitt godkjent hvis den ble behandlet når virksomheten søkte i 2020. Det tillates altså en produksjonsramme på 14 000 tonn filet av makrell og sild fram til bedriften oppfyller BAT-AEL kravene. Når virksomheten overholder BAT-AEL kravene økes den årlige produksjonsrammen til 20 000 tonn filet av makrell og sild.

Utslipp til vann

Bedriften har utslipp av prosessvann fra sin virksomhet og skal forholde seg til BAT 12 - beste tilgjengelige teknikk for å redusere utslipp til vann. BAT 12 har også angitt bindende grenseverdier (BAT-AEL) for utslipp til vann. Ettersom Statsforvalteren har gitt midlertidig unntak fra BAT-AEL for utslipp til vann i fire år, har vi fastsatt grenseverdier for utslipp til vann som gjelder fra dags dato, og grenseverdier i samsvar med BAT-AEL som gjelder fra 01.05.2030. Utslippsgrensene er angitt som korttidsgrense (mg/liter) og spesifikt utslipp (kg/tonn produsert). Grenseverdiene for spesifikt utslipp for BAT-AEL kravene skal fastsettes i 2031.

Andre vilkår i tillatelsen

Utslipp til luft

Bedriften har luktutslipp fra ventilasjonsluft. Vi viderefører grenseverdien som ble satt til 2 ouEm³ i tillatelsen gitt 21.10.2015.

Støy

Vi viderefører støygrensene fra eksisterende tillatelse, og vi legger til en formulering om at virksomheten skal bruke beste tilgjengelige teknikker for å redusere støyutslipp, i samsvar med BAT 14.

Energi

Vi har fastsatt vilkår om beregning og rapportering av spesifikt energiforbruk. Vilkåret følger blant annet av krav til IED-virksomheter. Spesifikt energiforbruk skal rapporteres sammen med den årlige rapporteringen til Statsforvalteren med frist 1. mars hvert år.

Prioriterte miljøgifter

Tidligere vilkår om prioriterte miljøgifter (vedlegg 1) er tatt ut av tillatelsen til fordel for henvisning til Miljødirektoratet sine nettsider som inneholder en oppdatert nasjonal liste.

Overvåking av resipient etter vannforskriften

I forbindelse med søknaden om midlertidig unntak fra BAT-AEL for utslipp til vann er det gjennomført resipientovervåking i henhold til vannforskriften i 2023. Bedriften har lagt ut ny utslippsledning høsten 2025 på grunn av økning av produksjon. Statsforvalteren har satt krav om at bedriften skal gjennomføre en ny resipientundersøkelse ved det nye utslippspunktet innen 6 måneder etter at tillatelsen gitt. Bedriften skal videreføre resipientovervåkingen i tråd med vannforskriften, med et overvåkingsintervall på fire år for å få økt kunnskap om hvordan utslippene fra Vikomar AS påvirker resipienten.

Utredning av utslipp

KOF/TOC

Bedriften må vurdere bruk av KOF eller TOC som parameter. BAT anbefaler bruk av TOC da analysemetodene bruker mindre miljøgiftige kjemikalier. Bedriften må også beregne eventuelt hvilken utslippsverdi av TOC som vil være aktuelt i forhold til dens relasjon til KOF, og BAT-AEL.

Tilstandsrapport om mulig forurensning av grunn og grunnvann

Virksomheter som er omfattet av IED-direktivet og som bruker, fremstiller eller slipper ut farlige stoffer og stoffblandinger i henhold til forskrift om klassifisering mv. av stoffer (CLP), skal utarbeide en tilstandsrapport om mulig forurensning av grunn og grunnvann, jf. § 36-21 i forurensningsforskriften.

I første fase skal bedriften vurdere om det foreligger noen muligheter for at bedriften kan forårsake ny forurensning med farlige stoffer til grunn og grunnvann. Denne vurderingen er obligatorisk for alle virksomheter som er omfattet av IED. Hvis dette ikke kan utelukkes, skal bedriften dokumentere tilstanden i grunnen med analyser av jord og grunnvann. Se også veileder M-630 fra Miljødirektoratet (tilstandsrapport for industriområder).

Krav om tilstandsrapport er fastsatt i punkt 15.3 i tillatelsen og frist for å utarbeide tilstandsrapport er 01.03.2027.

Frister

Vi gjør spesielt oppmerksom på tiltak dere må gjennomføre og dokumentere i henhold til frister i tabellen under. Se også i den oppdaterte tillatelsen. Egenkontrollrapporter skal leveres gjennom Altinn, mens øvrig dokumentasjon sendes på e-post til vårt postmottak.

Tiltak	Frist	Henvisning til vilkår
BAT-krav	Fra 01.05.2030	3.1
Egenrapportering, årlig	01.03	11.2
Statusrapport som redegjør for planlagte og gjennomførte tiltak for å oppfylle kravene til BAT-AEL for utslipp til vann	1.03 Årlig i unntaksperioden, tom 2030	10.3
Overvåking av resipient etter vannforskriften	Resipientundersøkelse ved det nye utslippspunktet skal gjennomføres innen 6 måneder etter at tillatelsen gitt. Deretter med intervall på 4 år. Overvåkingsprogram skal sendes til Statsforvalteren innen 01.10.2026.	11.1
Utredning av utslipp, KOF-TOC	01.03.2027	15.1
Utarbeidelse eller revisjon av program for utslippskontroll	01.03.2027	15.2
Tilstandsrapport	01.05.2027	15.3

Gebyr

Vi viser til varsel om gebyr i brev av 21.10.2025. Statsforvalteren har vurdert tidsbruken som er grunnlaget for valg av gebyrsats, og kommet frem til at det er riktig å legge gebyret på sats 3, jf. forurensningsforskriften § 39-4 og vedtar denne satsen. Sats 3 tilsvarer kr 236 500. Ressursbruken har utgjort cirka 5 ukeverk.

Klagerett

Alle med klagerett kan klage på dette vedtaket innen 3 uker fra dere fikk kjennskap til det eller dere burde ha skaffet dere kjennskap til det. I en klage skal det komme klart fram hva dere klager på og hvilke endringer dere ønsker. Dere bør begrunne klagen og gi opplysninger av betydning for saken. Klagen skal dere sende til Statsforvalteren i Møre og Romsdal.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket må utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan bestemme at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Denne avgjørelsen kan en ikke klage på.

Alle som er parter i denne saken har rett til å se dokumentene i saken med noen unntak. Nærmere opplysninger om dette får dere hos Statsforvalteren. Vi kan også gi opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken.

Vikomar AS kan klage på gebyrsatsen innen tre uker etter at dere fikk dette brevet, jf. forurensningsforskriften § 41-5. Dere må skrive hvorfor dere klager. Klagen skal dere sende til Statsforvalteren i Møre og Romsdal. Gebyret som er oppgitt i dette vedtaket, må dere uansett betale. Dere får tilbake det overskytende beløpet dersom dere får medhold i klagen.

Vi har sendt kopi av dette brevet og vedleggene til de som er berørte i denne saken. Se vedlagte adresseliste.

Dere skal offentliggjøre tillatelsen

Dette vedtaket skal dere gjøre kjent for offentligheten, jf. § 36-18 i forurensningsforskriften. Derfor skal dere så snart som mulig kunngjøre vedtaket i deres lokale/regionale avis. Gi en kort orientering om tillatelsen og informer interesserte om hvor de kan henvende seg for å få innsyn i saksdokumentene. Dere skal også informere om hvem som er klageinstans og om fristen for å klage på vedtaket. Et forslag til en kunngjøringstekst finner dere under. Dere kan bruke deres egen logo i kunngjøringen. Statsforvalterens logo skal ikke brukes.

Vi vil kunngjøre vedtaket på våre nettsider www.statsforvalteren.no/mr.

Med hilsen

Christian Dahl (e.f.)
underdirektør

Olena Klymenko
rådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven - Vikomar AS
- 2 Forslag til kunngjøringstekst

Kopi til:

HUSTADVIKA KOMMUNE	Tingplassen 1	6440	ELNESVÅGEN
MOLDE OG ROMSDAL HAVN IKS	Hamnegata 8	6413	MOLDE
Anita Engelseth	Indre Harøyvegen 3	6430	Bud
Birgit Inderhaug	Postboks 35	6431	Bud
JOHANSEN MASKIN OG EIENDOM AS	P B Kristviks veg 19	6430	BUD
Henrik Vaseng	Skaravegen 15	6430	Bud